

תוך מקבל טומאה מדאורייתא.

ועלה מקשינן: וכי מדאורייתא בר קבולי טומאה הוא?

והא דומיא ד"שק" בעינן, דכתיב: "מכל כלי עץ או בגד או עור או שק". איתקש כלי עץ לשק — מזה שק מיטלטל מלא, וריקן, דהיינו שיש לו בית קיבול, אף כל האמור באותו פסוק הרי הוא מקבל טומאה רק אם הוא מיטלטל מלא וריקן. והא, כיון שאין לו תוך, אינו מיטלטל מלא וריקן.

ומתריצין: הכא איירי בהנך כלי שטף דחזו למדרסות, כגון כסא וספסל, דמקבלי טומאה מדאורייתא על ידי מדרס, וכגון שישב עליהן זב, ואפילו כשאין להם תוך. וכלל הוא בידינו שכל דבר שמקבל טומאת מדרס מקבל גם טומאת מגע [גדה מט א]

ופרכינן: אי הכי, דאיירי בהנך דחזו למדרס — כלי חרס דחזו למדרס נמי, כי אין להם תוך אמאי לית בהו טומאה?

ומתריצין: אין מדרס בכלי חרס, משום שאי אפשר לשבת על כלי חרס, שאם יישב עליו הוא ישבר⁽⁷⁾.

רב פפא אמר: הא דקשיא לך דאי שיעורא דבית הלל דאמרו "כדי שינטל מן החי וימות" הוא כסלע, אם כן עשית בית שמאי ובית הלל אחד — לא קשיא. כי במתניתין דהתם, במאור שנעשה בידי אדם, שהשוו מלא מקדח לסלע נירונית — מקדח גדול

דגזור שמשקין יטמאו כלים, משום משקה דזב וזבה. כגון, רוקן וזובו דהוו אב הטומאה, ומטמאו כלים מדאורייתא.

הלכה, שויה רבנן לכלי שטף הנטמא במשקין בטומאה דאורייתא דכלי חרס, שאם נטמא מגבו לא נטמא תוכו. ולא שויה רבנן בטומאה דאורייתא דנפשיה דכלי שטף [שאיין בו חילוק בטומאה דאורייתא מהיכן נטמא].

והטעם שאמרו שכלי שטף הנטמא במשקין מגבו יהא כדין כלי חרס, כי עבדו ביה רבנן הכיירא להבדיל בין טומאה זו לבין טומאה דאורייתא, כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים⁽⁶⁾.

ופרכינן: אי הכי, כלי שאין לו תוך נמי ליעבד נמי הכיירא, כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים. שאין שורפים על טומאה דרבנן תרומה וקדשים.

ומתריצין: לא צריך להאי היכרא. דכיון דעבדו רבנן הכיירא ביש לו לכלי שטף תוך, מידע ידיע דכלי שטף שאין לו תוך ונטמא במשקין דרבנן, דאין שורפין עליו תרומה וקדשים. דהשתא כי יש לו תוך אין שורפין, כל שכן בשאיין לו תוך.

והוינן בה: ואין לו תוך בכלי שטף, דגזרו ביה רבנן טומאה אפילו על ידי משקין, ומשמע דבטומאת שרץ הוא נטמא מהתורה, ולעיל נמי אמרינן "אי בטומאה דאורייתא הכי נמי", ומשמע מהנך דכלי שטף שאין לו

6. עיין רש"ש. ועיין רמב"ם הלכות אבות הטומאות ז, א.

7. רעק"א בגליון הש"ס תמה על דברי רש"י שביאר הטעם דאם ישב עליו ישבר, דבשבת פד א ילפינן לה מקרא.